

PERIÓDICH POLÍTICHE VERMELL.

■ SALUT PÚBLICA ■ INTERESSOS POPULARS ■ ARTS Y LLETRES ■

Redacció y Administració: carrer de Ronda de la Universitat, número 6, Barcelona.

— VENTA: 15 exemplars, i pessete; Un número, 1 quartet. — Surt d'Illa los diumenges ab tota regularitat. — SUSCRIPCIÓ: Espanya, 8 reals trimestre; Extranger, 12. —

JUSTICIA À LA MODA

***

Mitja Espanya està escandalitzada aquests dies al motiu de lo que ha passat à Madrid entre una parella de civils i un parell de gomosos que no reuneixen mes mérit que esser fills de dos generals, celebre l'un y de grans influencies l'altra.

Els lo cas que avançava per una carretera de prop de Madrid uns quants segadors que venian rendits del treball, quan s'atravessaven en son camí un parell de senyors dels que en tota la vida no han fet ni faran cosa útil, y reparant en un pobre noyet que coixejava per la fatiga y lo mal calsat, començaren a burlarsen.

Prengué proporcions la burla, se interessaren en ella los segadors, y no hauria sigut estrany que la dalia hagués servit pera segar malas herbas, à no haber intervengut à temps una parella de civils que sembla procurar calmar les encessades passions y repreba la conducta dels senyoritos, que atassavan à uns soldats per que escarmessessin als segadors.

Pero fillers de Deu, los dos olívors personatges no volen aguantar befas de ningú, y fan saber als civils, pera que cayguen de genollons devant de sas ensucradas persones, que tractan *nada menos* que ab l'herèu del general Prim y ab lo fill del general Còrdoba, comandant y tenient respectivament del exercit y à las ordres del héroe del 3 de Janer.

Y tal debien portarse los valents fills dels dos ciutats generals, trobantse també devant de damas de las que's illogan pera aguantar las embestidas de certis militars de saló, que 'ls civils tingueren de calcar bayoneta, recordarlos que estaven cumplint funcions del seu institut, y per últim, per evitar un estropici y ab ajuda d'alguna altra parella, trincaren als dos senyorets y se'ls emportaren deixant consternadas à las pelomes que habian anat ab ells a fer del ofici, en allò que los madrilenyans ne diuen una *juerga por tot lo alto*.

'Ls civils portaren à la prevenció als enillardats senyorets, y's passà record al capitó general de Madrid senyor Pavía de que allí tenia dos seus subordinats que 'n duyan mes al cap que als peus.

Y ara ve lo mes interessant de la història. Corre al quartel dels civils lo capitó general de Castilla la Nova, y sense dir ase ni bestia ni enterarse de res mana deslligar, perque si, als dos héroes jueguistas, y ab las mateixas cordas fa lligrar als civils que 'ls detinguieren y 'ls fa tancar a les presons militars de Sant Francisco, y deixa en llibertat sense mes ni mes als esquitxos de generals.

Y ja tenim que 'l fusellador de las Corts republicanes, enui de las propias glòries del 3 de Janer, ha fet possible allò de la justicia prender.

Si no s'haugues tractat mes que de dos ignorats civils y uns pobres segadors d'una part, y dels dos jueguistas personatges per l'altra, i tenian feyna a gratar per temps los primers per mes rabio que hauguessen tingut; pero com ha donat la casualitat que no sempre la donada que en aquest cas lo director de la Guardia civil n'ha fet questió de honra pe'l cos, y lo esperit de classe està molt arrelat en los de la benemerita, vesqui que ha nascut un conflicte que no té resolució posible dins dels estrets mofllos de la justicia, sens que en Pavía quedí al descubiert de que ha fet massa 'l militar, es a dir, lo despot, y 'ls dos engomats personatges s'han castigats per haberse ficit portant mante-llins allò abont no 'ls demanaven.

La diulen que 'l govern ha conegut que no té mes remey que inclinarsse a donar la rabio als civils y sacrificiar al general Pavía (dantill una ganga millor), pero lo cert es que à las horas en que escribim aquest article contindran presos los segadors y 'ls civils y 'ls dos causants del conflicte estan en llibertat.

Se farà justicia seca en aquest assumptu! Qui tal cregua sera bon simple. Ni 'l farà justicia seca, ni nullida, ni xixata, ni de cap modo.

Lo govern ja ha dit en lo Congrés que lo assumptu està en poder dels tribunals, lo que equival a dir que n'hi ha per estona de resolures, y mentrestant se va guanyant temps y se borran las malas impresions del principi.

Després se sobreseixerà la causa, se declarerà, si es necessari, que 'ls civils han obrat be, se donara un ascens als protagonistes de tal *hazanya*, y ja no 's parlarà mes del assumptu.

'Ls espanyols quedaré tranquil i convensuts de com se fa la justicia en l'Espanya monàrquica dels Sagasta, Pavías, fills d'en Prim y d'en Còrdoba y altres menudencias borbòniques.

CLERICALLADAS

***

Un judici oral y públic per demés curiós acaba de tindre lloc a Lleida.

Los fets son los següents:

A conseqüència d'haberse equivocat una medecina, una noya d'una honrada y molt digna família se troba de moment en perill de mort.

Mentre la mare y un germà estan corrent y neguetos per auxiliar a la malalta, una vehi-

na, beyata xafarda de Iss que per tot se ficau, y mes si no las hi demanau, ha anat a avisar al vicari de la parroquia pera que vagi a combregar à la noya.

Com que s'tractava d'una cosa que no volian combregar, no cal dir que 'ls ensotanats hi corregueren desseguida, ab l'allay de ficar-se també ahont no 'ls volen.

Arriba 'l Nostramo ab tota cerimonia a la casa, y va a ficarre al pis. La família s'hi interposa, y li nega l'pas.

Crida 'l capellà, plora y suplica la mare de la pobra noya, demanant que se'n vagi, y 'l germà apostrofa durament al ministre d'una religió que 's permet tan iniciament trencar la pau d' una família y aumentar son dol en moments tan angustiosos.

Llavors lo ministre de Deu, rabiant com cabecilla en derrota, mou gran escandol y diu que farà anar a presiri al germà, perque no 'l deixarà entrar a casa seva.

Inuits foren los escàndols del reverent pera que passés la seva, y tingue d' enmarrons ab la casa entre canys.

Pero tal degué ser la rabia del encarregat de donar lo cos de Cristo, que al s' endemà feu una denuncia criminal al jutjat, y ab la ajuda dels testimonis catòlics lo sagristà y 'l campaner de la parroquia, logra 'l processament de Desiderio Ganyelles, lo germà de la noya que tan en perill estigué aquell dia, si he va sortir-ne sense la ajuda de Deu ni del vicari.

Los dies 7 y 8 d'aquest mes tingue lloc la vista d'aquesta causa en judici oral, à la que ha acudit un numerosíssim públic, que esclata en riñas més de dues vegades al donar las declaracions la gent d'iglesia mentida, única que accusava al processat.

Y que diran que ha resolt la Sala, ó mes ben dit, las tres persones que 'n diuen sala y que no son ni recambró!

Crea acas algú que absoluixeran al germà de la malalta y posseren algún correciù al indecent y intolerant vicari que axis si tropega la desgracia y 's val de son ministeri pera causar danys:

Donchs, ni 'la mils.

Lo tribunal ni ha obert boca contra 'l vicari, y en cambi ha condemnat à la família de la malalta.

Bona justicia votó à Deu:

Per supos que s'ha interposat lo recurs de casació, y la causa té de passar al Tribunal Superior; pero ja veuran com los insultats y atrocitats pe 'l capellà a cada bogada perdren un llençol, y la rabio tribunalecsa se quedará per 'l buró negre.

Lo qual vol dir, que si per nostre camí se'n interposa algun indecent capellà, s'apreté fort lo bras en castigantlo, perque la justicia igual nos li faran si escom rabi com culpa.

Tirat per l'ull de la escala lo vicari y 'l Deu que portava a las mans, es facil que al venjador de sa germana tampoc li hagués resultat mes castich.

QUIN CAP?

***

Senyó arcide, sans esforç
les gràcies d'una vergada,
ja li donarà per la posada
de posar ordinadora.

Quina pensada tingué!
Vale, veus que es deu
que no s'entend de manganillas ni
veure més de la cara.
Vogó que es bona de talent,
y comprendre es intenció bona
al posar per Barcelona
una cosa tan dreta.

Perquè a dir la veritat,
passant per un carrer,
a mes de sentir pido
el hi vaya sempre humilitat.

Així de la Arcadía,
nathum pagantell 'la insulta.
Ja en juga un nap que de molt
no s'han cubert en un sol dia.
Y què ha de cobrar, fil meu,
si la gent que cosa paga,
que es moria, creid que s'amaga
quien una indúncia veu!

Molts diuen que es desgasell,
y que ha tingut poca trassa,
de posseir un a la placa
del Sant del Agustí Vell.

Però n'hi ha de debò
d'entre els altres arcides.
Però n'hi ha de debò
d'entre els altres arcides.
Vostz benvingut 'veu l'assiu,
y en dies temps no vull bolero,
y en lloc de ser farolero
ha anat per la postura.

Ha fet molt bé, si acordem;
y si l'evitarem molt l'amusla,
me 'ls hi plante la famila
dromunt dels arcides.

Així d'acordem es convenient,
ja que ha pres mides tan sabiades
com fan de posar tots gabis,
que si ven un indecent
que s'orini en un recó,
seua valgúerch manganilla
me 'ls tfiga be ab les patilles
y me 'ls porta a la presó.

JOSÉPH PLANAS

TRONOS QUE TRONAN

***

Ja fa bastant temps que per la prempa d'Europa correu la notícies dels grans deponents del rey Lluís de Baviera, que era capaç de emprenyésser tota la seva nació y las dels altres pera poder derrotar amb tots los reys plegats.

Està tan pie d'inglèssos aquest rey d'oros dels bavaros, que ja no tenta credit ni pera una capsa de mistos, y 'l seu sobrí y 'l seu pa-trimoni ja estava mes emprenyat que un equipatge de comediant tronat y per molt mes valor del que representava.

Això que a qualsevol hauria acreditat d'estafa, al rey li passava perque era rey, y 'ls seus inglèssos al si determinaven de portar los deutes del rey als tribunals, pera veure si temen al escàndol lograrien cobrar.

D'alla ahont no n'hi ha 'n raja', diu lo ditso. Y així feya 'l rey. Com no tenia cap quartó, (que pera gastarsels y no pera pagar los hauria volgut), naturalment, no pagava per mes que 'ls tribunals a pagar lo condemnessen.

Y ja s' havia intentat embargarli la mesada y no deixarli mes que uns quants cents duros dia-tris pera aliments. Pobre!

Pero es lo cas que això ja no podia prolongar-se; com la nació es petita, no podia fer un esforç de gegant pera pagar los deutes de son sobrí, que puajan mes que tota la nació plegada. Y a punt de embargarli lo cetro y la corona, y fins la mà de morir y 'ls estivals, lo govern d'aquell país ha tingut de decidir-se a sortir del pas de tanta *Inglaterra* com voltava a son amo, pera que 'l Il·lustre de la monarquia no se'n anés a ca'n Tap.

Y al efecte s' ha trobat un medi piramidal. Una colla de metges nombrats oficialment han declarat que 'l rey estava tocat del bolet.

Y ara 's tracta de ferli deixar lo trono.

Y 'ls deutes, que es lo que mes interessa.

En Lluïset, encara que n' hi falti un bull, no s' avé de cap manera a deixar de ser rey, refiat

de que ab tal titol potser encara trobarà algú que li deixi quartos, y se subleva contra 'l seu govern, y tira escusas avall als mejors que l' van a veure ab la intenció de declararlo boig.

Lo govern per això ha proclamat una regència y fa les feynas de governar sens la prerrogativa de la entrampadys realesta, desitjant d'aquest modo matar dos pardals en un sol tret; que 'l rey no malgasti tant y que 'ls inglesos no cobrin. Es una bonica manera de sortir del pas.

Pero en Lluïs no s' entend de manganillas ni se troba disposit a passar per no serhi tot, y molt menos no tenint quartos, puig que a 'n ell los inglesos no 'l preocupan. Ja hi està tan acostumat!

Saben de quina manera potser passaria ab gust per boig y fins deixaria de ser rey? Si li dongueressent quaranta o cinquanta mil duros diaris pera gastarsels en xefis may interrompus.

La qüestió es de quartos y 'l rey perdrà la partida, perque ja ningú dona ni un xavo de sa reyal peraus.

Fins aquí havia arribat d'escriure, quan agafó un diari y en los telegramas veig un despai que se diu que 'l rey Lluïs II de Baviera, en un accés de boixeria, ha tirat un metge al llach y després s' hi ha tirat ell, morint tots dos ofegats.

Bomba! vaig pensar; veraquí com les comèdies reials sempre acaban en traixeries positivas.

Ja s' ha acabat en lo Congrés la brutícia de las actes.

Per si s' ha constituit després d'un mes de rentar roba ab una fàbrim de *materias electorals* que no s' hi podia tenir cara.

Es ben cert que tan mal olor no 'ns ve de nou, perque cada vegada es la mateixa, y sempre 's renta en lo mateix safreig y es pe 'ls mateixos motius prohibida; pero en aquestes fonts los pagans van abeurant las seves idees políticas, y 'l dia que 's canvia de portar la albarda y s' adonin de lo fácil que es tirarla a terra, los arrossavres de Madrid hauran fet a tots, sens que 'ls valguen ni 'ls miracles de las eleccions ni las enganyoses de la patria ni 'ls arguments de la infanteria, artilleria y caballeria.

En aquests últims dies, no mes s' han ficat a la presó, que nosaltres sapiguem, tres directors de periódics.

Los de *La Maça de Fraga*, *El Republicano*, de Tarrasa, y *El Demòcrata*, de Girona, han sigut los agraciats ab la primera sort de la rifa de Llibertat del últim sorteig fusionista.

Advertencia important. L'últim d'aquests periodicals es possiblita.

Ja m' agradaría saber qué deu opinar desde la pressó son director sobre la benevolència de en Castellar a favor del govern liberal d'en Sagasta.

Lo dia avans de constituirse 'l Congrés, en Martos va suplicar als diputats que 's possesen de trac pera la gran festa.

Trobo que haurian anat ab trajo mes propi portant devantal blanc y gorra de cuynier.

Com que de lo que allí 's tracta es de fer y repartir lo ranxo nacional.

No fa gavres dias va haberhi al Ferrol una gran alarma per haberse sentit disparos de fuselleria en abundancia, y dels quals se'n ignora encara la causa.

Ba' La protestó va per dintel.

Es tant Espanya lo país de las interinitats, que després de set mesos de mort lo general Serrano encara no s' ha resolt ahont enterrarlo, y segueix tenint sepultura *interina*.

Aquest conflicte no donarà gaires maldecaps a ningú, pero no proba sino que a Espanya tot ho fem a la *interina*.

Fins la monarquia borbònica va restaurar-se interinament y fa prop de tretze anys que dura.

EP

En un poble de la província de Málaga un jove de vinticinc anys y casat de poch va deixar la dona per fugir... aguantinse fort; ja ab seva sogra!

D'ensà que en Martos va suprimir la honesta distància que 'l separava de D. Alfons, que no s' havia vist un cas semblant d'amor del que 'l abomina la naturalesa.

EP

Per tota la setmana entrant quedrà llist y tirat lo poema original del director de nostre periodich J. Llunas, *La Revolució*, y del qual se envirà desseguida a tots los corresponentials los exemplars que tenen ja demanats.

Los pochs que encara no han fet pedido poden cuixar a demanarne si no voleu quedar sense, puig es un llibre que està destinat a agotar-se prouple, puig no se'n tiraran gaires mes dels demanats, per ser son número ja bastant excessiu.

EP

Quatre causes criminals segueixen en la Audiència de Velez-Málaga al arcide de Casa Bermeja, qual primera autoritat municipal ha passat de Casa la vila a la presó ab tot l'apparat que requereix l'argument de *tan interessant especie*.

Aquesta autoritat perteneixia encara a la forada conservadora, y 's guanyava la vida honradament tirant a los administrats.

Bon defensor de la propietat:
Pera millor guardaria, se la queda.

EP

La combinació de governadors no 's pot acabar de fer de cap mena de manera.

Aneu a fer contents docents homes no tenint mes que una dotzena de pomes pera repartir.

Si a lo menos ab los governs civils se pogués fer lo miracle de la multiplicació com en los peixos y 'ls pans...

EP

Altra vegada rumors de sublevacions dintre de Cartagena.

Si será la ciutat predestinada...

EP

La qüestió d'en Pavía y 'ls civils està destinada a donar molt que fer, per la gran suma de influencies que's posaran en joch d' una y altre part, desde l'moment que 'l cos de la Guardia civil tot plegat ne fa la qüestió d'honor y de classe.

La prempa d'oposició madrilena ja pregunta que la justicia en aquest cas se farà per la summa d'influencies, y que el que mas pueda será el que lleve el gato al agua.

Conformes.

EP

Per la mort del rey de Baviera Lluïs II s'ha proclamat rey a Otón I, germà del difunt, impenit també pera renyar a conseqüència de certas maniàs que no li fan gaire favor.

Oh admirable sistema lo de las monarquías, que deixan los pobles supeditats als capítulos d'un imbecil, un-boig ó un malvat!

EP

Tots los jefes de la Guardia civil se diu que faràn dimissió si no s' fa recte justicia en la qüestió dels fils d'en Prim y en Córdoba y del general Pavía.

Tot será qüestió d'un pedat mes ó menos difficultós.

Y de repartir mes ganguetas que tindrem de pagar los espanyols.

EP

En la constitució del Congrés s' hi veié una verdadera exposició de fracs de tots los temps, classes y formes.

Los pares de la patria se disfressaren aquell dia de persones d'upa.

Y donaren molta ganancia als drapayres.

EP

Del suicidi del rey boig de Baviera, ja s' conta que tot son misteri.

Lo únic que 's dona com a cert es que al vespre sortí a passeig ab un metge y al endemà se 's trobà a tots dos morts.

La noticia de la mort d'en Lluïs II ha causat molts trasports per tot arreu.

'Tenia tants inglesos!

EP

SAFREIG NACIONAL

Es la primera bogada
de la present temporada.